

SELÇUKLU ARAŞTIRMALARI DERGİSİ (1969-1975)

Suat KAYMAK*

Giriş

Türkiye’de Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihi araştırmaları, Osmanlı Devleti’nin son dönemlerinde başlamıştır. Özellikle M. Fuad Köprülü’nün (1890-1966) bu alanda yaptığı çalışmalar, Türkiye’de Selçuklu tarihçiliği adına ilk sayılmaktadır. M. Fuad Köprülü’nün yanı sıra Mükrimin Halil Yinanç (1900-1961), sonrasında İbrahim Kafesoğlu (1914-1984) ile M. Fuad Köprülü tarafından yetiştirilen iki önemli Selçuklu tarihçisi Osman Turan (1914-1978) ve Mehmet Altay Köymen (1916-1993) gibi araştırmacılar Selçuklu ve Beylikler tarihi hakkında önemli çalışmalara imza atmışlardır¹. Dönemin önemli tarihçileri tarafından bireysel olarak yapılan araştırmaların dışında Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihi hakkında müstakil araştırma yapan bir kurum ya da enstitü ise kurulmamıştır. Ancak 1966 yılına gelindiğinde, Ankara’da Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihini incelemek adına Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü Derneği² kurulabilmiştir³.

* Doktora Öğrencisi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Ortaçağ Tarihi; suatkaymak@windowslive.com.

¹ Selçuklu Tarihi araştırmalarının başlangıcı ve gelişimi hakkında bilgi için bkz. İbrahim Kafesoğlu, “Türkiyede Selçuklu Tarihçiliği”, *Cumhuriyetin 50. Yılına Armağan*, İstanbul 1973, s. 84-89; İlhan Erdem, “Cumhuriyet Dönemi Türkiye’de Selçuklu Tarihi Araştırmaları”, *Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Tarihçilik ve Tarih Yayıncılığı Sempozyumu: Bildiriler (Ankara 18-20 Mart 2010)*, ed. Mehmet Öz, Ankara 2011, s. 301-309.

² Dernek, Prof. Dr. Emin Bilgiç, Prof. Dr. Osman Turan, Prof. Dr. Mehmet Altay Köymen, Prof. Dr. Faruk Sümer, Doç. Dr. Halûk Karamağaralı, Doç. Dr. Baki Ögün, Doç. Dr. Ali Sevim ve o dönem Milli Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşar Muavini olan Mehmet Önder tarafından kurulmuş ve 5 Aralık 1966 tarihli bir dilekçe ile Ankara Valiliği’ne müracaat edilmiştir. Derneğin valilik tarafından kabul edilmesinden sonra, Prof. Dr. Emin Bilgiç, dernek başkanlığına, Doç. Dr. Halûk Karamağaralı genel sekreterliğe ve Prof. Dr. Faruk Sümer de genel muhasipliğe seçilmişlerdir (Hüseyin Sever, “Prof. Dr. Emin Bilgiç ve Selçuklu Araştırmaları Enstitüsü Derneği”, *IV. Milli Selçuklu Kültür ve Medeniyeti Semineri Bildirileri (16-17 Mayıs 1996)*, Konya 1997, s. 273).

³ Erdoğan Merçil, “Selçuklu Araştırmaları Dergisi”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, sayı 25 (1971), s. 218.

Dernek Yönetim Kurulu, derneğin kuruluşundan üç yıl sonra, Genel Sekreter Halûk Karamağaralı'dan (1923-2009) bir yayın yönetmeliği hazırlaması konusunda ricada bulunmuştur. H. Karamağaralı'nın hazırladığı bu taslak, önce yönetim kurulu tarafından incelenmiş ve daha sonra 23 Şubat 1969 tarihindeki Genel Kurul toplantısında kabul edilmiştir. Ayrıca Prof. Dr. Faruk Sümer (1924-1995), Doç. Dr. Halûk Karamağaralı ve Doç. Dr. Ali Sevim'den (1928-2013) oluşan bir yayın kurulu oluşturulmuş ve ilk olarak da yılda bir sayı olarak yayımlanmak üzere *Selçuklu Araştırmaları Dergisi* çıkarmaya karar verilmiştir⁴.

Selçuklu Araştırmaları Dergisi'nin ilk sayısında yer alan "Sunarken"⁵ adlı giriş yazısında dernek başkanı Prof. Dr. Emin Bilgiç (1916-1996)⁶, derneğin kurulma amacını şu şekilde ifade etmiştir: "*Selçuklu Tarih ve Medeniyet Enstitüsü 'Selçuklu ve Beylikler devrinin siyasî, içtimai ve iktisadî tarihlerini, bütün kültür ve müesseseleri ile medeniyet eserlerini araştırmak, incelemek ve tanıtmak' maksadı ile kurulmuştur*"⁷. Emin Bilgiç'in de belirttiği üzere genel manada Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihini her yönüyle araştırma ve tanıtmak amacıyla kurulan dernek, 1969 yılından itibaren yayın organı olan *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*'ni çıkarmaya başlamıştır⁸.

1. Selçuklu Araştırmaları Dergisi

Yukarıda kuruluş amacını belirttiğimiz derneğin aynı amaçla çıkardığı *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*'nin toplamda dört sayısı yayımlanmıştır. İlk sayı 1969, ikincisi 1970, üçüncüsü 1971 ve dördüncü sayısı 1975 yılında çıkmıştır⁹. Derginin 1971 yılında yayımlanan üçüncü sayısı Malazgirt Savaşı'nın 900. yıldönümüne denk gelmesi münasebetiyle "Malazgirt Zaferi Özel Sayısı 900. Yıl" adı ile çıkarılmıştır. Yine 1975 yılında yayımlanan dördüncü sayı ise, 21-25 Ağustos 1971 tarihinde Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde Malazgirt Savaşı'nın 900. yıldönümü kutlamaları çerçevesinde düzenlenen "Selçuklu Tarih ve Medeniyeti

⁴ Sever, a.g.m., s. 273.

⁵ Emin Bilgiç, "Sunarken", I (1969), s. V-VII.

⁶ Prof. Dr. Emin Bilgiç, derneğin kuruluşundan vefatına (1996) kadar başkanlık görevinde bulunmuştur (Sever, a.g.m., s. 270).

⁷ E. Bilgiç, "Sunarken", s. V. Ayrıca bkz. Sever, a.g.m., s. 272.

⁸ Merçil, a.g.m., s. 218.

⁹ H. Sever, derginin birinci sayısının yayımlanmasından sonra yurt içi ve yurt dışında büyük takdir ve ilgi ile karşılandığını belirtmektedir (a.g.m., s. 275).

Enstitüsü Sempozyumu”¹⁰ tebliğlerinden oluşmaktadır.

Dergide yayımlanan makaleleri incelediğimizde, Selçuklu Tarihi’nin önemli araştırmacıları tarafından kaleme alınan yazılar karşımıza çıkmaktadır. Yine makalelerde Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihi açısından önemli konuların ele alındığını görüyoruz. Selçuklu tarihçiliği için büyük bir boşluğu doldurması bakımından önemli olan dergi, maalesef dört sayı sonra ilgisizlik ve maddî imkansızlıklardan kaynaklanan sorunlardan dolayı çıkarılamamıştır¹¹. Enstitünün de aynı sorunlardan dolayı kapanması ile Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihinin müstakil olarak araştırılıp yayımlandığı bu dergi, tarihe karışmıştır.

Selçuklu Araştırmaları Dergisi’nin ilk sayısı, Erdoğan Merçil¹² tarafından *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*’nin 25. sayısında ve J. M. Rogers¹³ tarafından *Kunst des Orients* dergisinin VII/2. sayısında tanıtılırken, Malazgirt Zaferi Özel Sayısı 900. Yıl (26 Ağustos 1971) adıyla çıkan üçüncü sayısı da Tuncer Baykara¹⁴ tarafından *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*’nin 4. sayısında tanıtılmıştır.

Derginin müdürlüğü Faruk Sümer tarafından yürütülmüştür. Yayın kuruluşuna baktığımızda ilk sayıda Faruk Sümer, Halûk Karamağaralı ve Ali Sevim’in adları görülmektedir. İkinci sayıda -yönetim kurulu olarak geçmekte- Emin Bilgiç, Mehmet Altay Köymen, Faruk Sümer, Bahaeddin Ögel, Mehmet Önder, Ali Sevim ve Yılmaz Önge yer almaktadır. Üçüncü sayıda yine aynı isimler bulu-

¹⁰ Sempozyumdaki bildiriler ve diğer faaliyetler, Osman Fikri Sertkaya’nın şu yazısında tanıtılmaktadır: “Selçuklu Tarihi ve Medeniyeti Enstitüsü’nün Sempozyumu (21.VIII.1971-25. VIII.1971)”, *İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü Türkiyat Mecmuası*, XVII (1972), s. 292-295.

¹¹ Emin Bilgiç’in derginin birinci sayısındaki sunuşunda “*Selçuklu Araştırmaları Dergisi*’nin Türk dünyasına ve ilim âlemine hayırlı, yararlı ve uzun ömürlü olmasını, bu sahada yayınlanacak diğer meslek ve ilim mecmualarına öncülük etmesini gönülden temenni ederiz” şeklindeki ifadesi bulunmaktadır (“Sunarken”, s. VII). Dergi, hiç şüphesiz ilim âlemine faydalı olmuş ve bugün hâlâ araştırmacılar tarafından kullanılan önemli makalelerin yayımlanmasında katkıda bulunmuştur. Ayrıca tarihin muhtelif konularında dergiler çıkarılmasına öncülük ettiği de söylenebilir. Ancak Emin Bilgiç’in belirttiği bir diğer husus gerçekleşmemiş ve maalesef dergi uzun ömürlü olamamıştır.

¹² Erdoğan Merçil, “Selçuklu Araştırmaları Dergisi”, *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi*, sayı 25 (1971), s. 218-220.

¹³ J. M. Rogers, “Selçuklu Araştırmaları Dergisi [Journal of Seljuk Studies] I, Selçuklu Tarihi ve Medeniyeti Enstitüsü, Ankara, 1970. Pp. 256. List of contents in English”, *Kunst des Orients*, VII/2 (1972), s. 167-169.

¹⁴ Tuncer Baykara, “Selçuklu Araştırmaları Dergisi”, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, sayı 4 (1972), s. 183-186.

nurken, dördüncü sayıda Emin Bilgiç, M. Altay Köymen, Faruk Sümer, Bahaeddin Ögel'in mevcudiyeti devam etmektedir; fakat Mehmet Önder, Ali Sevim ve Yılmaz Önge'nin yerlerini Baki Ögün, Semavi Eyice ve Halûk Karamağaralı almıştır.

Daha önce de zikredildiği gibi derginin yılda bir sayı olarak çıkarılmasına karar verilmiştir. Ancak buna ilk üç sayıda uyulmuş, son sayı ise dört yıl sonra yayımlanmıştır. Derginin ilk sayısının kapağında 1969 yılı yazılı olmakla birlikte baskı yılı 1970'dir. Aynı durum ikinci sayıda da görülmektedir ki bu kez de kapakta 1970 yılı kayıtlı olup baskı yılı 1971'dir. Üçüncü sayının kapağında 1971 yılı kayıtlı olmakla birlikte bu sayının "Malazgirt Zaferi Özel Sayısı" olması sebebiyle 26 Ağustos 1971 baskı tarihi olarak verilmektedir. Son sayıda ise kapakta sadece baskı yılı olan 1975 yazılmıştır.

Dergiye Selçuklu ve Beylikler dönemi araştırmaları konusunda önemli çalışmalarına imza atan yazarların yazılarıyla katkıda bulunduğu görülmektedir. Bu yazarlar arasında, dergide yedi makalesi yayımlanan M. A. Köymen'in ciddi bir katkısı olduğu görülür. Köymen'den sonra dört makaleyle F. Sümer, sunuş ve açılış konuşmaları türündeki üç makale ile E. Bilgiç gelmektedir. Bu araştırmacıların ardından ikişer makale ile İ. Artuk, N. Atsız, E. Esin, F. Kırzioğlu, B. Ögel ve G. Öney; birer makale ile de C. Alptekin, C. Cahen, M. B. el-Hüseynî (trc. R. Genç), V. M. Jirmunsky (trc. İ. Kaynak), B. Karamağaralı, H. Karamağaralı, B. Lehmann (trc. M. Eren), I. Melikoff, V. Minorsky (trc. M. Erol), A. Sevim, R. Şeşen, Ş. Tekin, A. S. Ünver, P. Wittek (trc. M. Eren), Ş. Yetkin ve E. Yurdakul dergiye katkıda bulunan diğer araştırmacılarıdır.

Dergide makalesi bulunanlar arasında Türk araştırmacıların yoğun olduğu görülmektedir. Bununla birlikte bazı önemli yabancı araştırmacıların da katkılarını yukarıda verdiğimiz yazar isimlerinden görmekteyiz. Dergideki makalelerin büyük bir kısmı Türkçe kaleme alınmıştır. Bunun yanı sıra Fransızca ve İngilizce makaleler de dergide yer almaktadır. Ayrıca Almanca, Rusça ve Arapça makalelerin de Türkçeye tercüme edilerek Türk araştırmacıların istifadesine sunulduğu görülmektedir.

Dergide bugün hâlâ araştırmacılar tarafından kullanılan çok önemli makalelerin yayımlandığını özellikle belirtmemiz gerekir. Bunlar arasında F. Sümer'in "Anadolu'da Moğollar" ve "Saltuklular"¹⁵ isimli makaleleri, M. A. Köymen'in

¹⁵ F. Sümer, "Saltuklular" isimli makalesini, *Selçuklular Devrinde Doğu Anadolu Türk Beylikleri*, Ankara 1990, s. 15-45'te tekrar yayınlamıştır.

özellikle Alp Arslan dönemi kültür hayatına dair kaleme aldığı muhtelif makaleleri¹⁶, N. Atsız'ın "Arslan Yabgu'nun Oğlunun Adı" isimli makalesi ve C. Alptekin'in "Selçuklu Paraları" isimli makalesini örnek vermek yeterli olacaktır.

Yukarıda verdiğimiz birkaç örneğin dahi bugün Selçuklu ve Beylikler dönemi araştırmalarında ne kadar önemli olduğu konunun uzmanlarınca malumdur. Bugün yine aynı konuları ele alacak ve araştırmacıları teşvik edecek bir dergi maalesef bulunmamaktadır. Tarih dergilerinde yayımlanan mezkur konularla alakalı yayınlar, Osmanlı tarihi ve Cumhuriyet dönemi araştırmalarının gölgesinde kalmaktadır. Bu nedenle de bu enstitünün tekrar açılmasına ya da aynı amaçla kurulacak yeni bir enstitüye ve bu enstitünün bünyesinde Selçuklu ve Beylikler dönemine odaklanmış süreli bir yayına kesinlikle ihtiyaç vardır.

Türkiye'de Osmanlı tarihi araştırmalarına verilen önemin yanında Selçuklu ve Beylikler dönemi araştırmalarına verilen önemin çok az olduğu aşikardır. Bu tarz kurum veya enstitülerin yapacağı ya da araştırmacıları teşviki ile ortaya çıkacak olan araştırmalar sonucunda Osmanlı öncesi Türk tarihi araştırmalarında önemli bir yol kat edebilmek mümkün olacaktır. Bu bakımdan Türk Tarih Kurumu veya üniversitelerin bünyesinde bir Selçuklu tarihi ve medeniyeti araştırmaları enstitüsünün kurulması gereklidir.

2. Selçuklu Araştırmaları Dergisi Makaleler Bibliyografyası

Derginin ilk sayısı 1969, ikincisi sayısı 1970, üçüncüsü sayısı 1971 ve dördüncü sayısı da 1975 yılında yayımlanmış olup, bu dört sayıda kırk makale ve dokuz tane de sunuş, haberler, rapor vs. konularını ihtiva eden yazı bulunmaktadır. Bu bölümde makalelerin bibliyografyası verilecektir. Makalelerin ilk önce yazar soyadına göre ve daha sonra da konularına göre birer bibliyografyası verilmektedir.

Makalelerin künyeleri verilirken tekrara düşmemek adına dergi ismi verme gereği duyulmamıştır. Makalelerin bulunduğu sayı, yıl ile başlangıç ve bitiş sayfaları yazılmak suretiyle künyeler verilmiştir. Makaleler, ilk olarak yazar soyadına göre sıralanmıştır. Konularına göre hazırladığımız bibliyografya da ise,

¹⁶ M. A. Köymen, bu makalelerini daha sonra *Alp Arslan ve Zamanı* isimli çalışmasının II. cildi olarak yayımlanmıştır (Ankara 1983). Yine aynı yıl yayımladığı Sultan Alp Arslan döneminin siyasî tarihini ele aldığı I. cildi de birleştirerek *Büyük Selçuklu İmparatorlu Tarihi, III, Alp Arslan ve Zamanı* (Ankara 1992) adlı kıymetli eseri ortaya çıkarmıştır.

sıralama için makalelerin yayın tarihi esas alınmıştır. Böylece başta Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihi olmak üzere Ortaçağ tarihi alanında çalışan araştırmacılara kolaylık olması açısından derginin fihristi sunulmuş olacaktır.

I. Yazar Soyadına Göre Bibliyografya

- Alptekin, Coşkun, “Selçuklu Paraları”, III (1971), s. 435-591.
- Anonim, “Enstitü’den Haberler”, II (1970), s. 181-190.
- Anonim, “Enstitüden Haberler”, IV (1975), s. 299-304.
- Anonim, “Haberler”, I (1969), s. 241-252.
- Anonim, “Haberler”, III (1971), s. 625-641.
- Anonim, “Yönetim ve Murakabe Kurulları Raporları”, IV (1975), s. 305-316.
- Artuk, İbrahim, “Mardin Zinciriye Medresesi ve Banisi”, III (1971), s. 191-200.
- Artuk, İbrahim, “Mardin’de Akkoyunlu Hamza’nın Mezarı”, I (1969), s. 157-159.
- Atsız, Nihal, “Arslan Yabgu’nun Oğlunun Adı”, III (1971), s. 183-189.
- Atsız, Nihal, “Hicrî 858 Yılına Ait Takvim”, IV (1975), s. 223-283.
- Bilgiç, Emin, “Özel Sayı Hakkında”, III (1971), s. V-VII.
- Bilgiç, Emin, “Simpozyum’u Açılış Konuşması”, IV (1975), s. V-VIII.
- Bilgiç, Emin, “Sunarken”, I (1969), s. V-VII.
- Cahen, Claude, “Questions d’Histoire de la Province de Kastamonu au XIIIe Siecle”, III (1971), s. 145-158.
- el-Hüseynî, Muhammed Bakır, “Atabeylere Ait Irak Müzesinde Bulunan Üç Nadir Altın Sikke Hakkında Tahlilî Bir İnceleme”, Türkçe trc. Reşat Genç, III (1971), s. 611-624.
- Esin, Emel, “Evren (Selçuklu San’atı Evren Tasvirinin Türk İkonografisinde Menşe’leri)”, I (1969), s. 161-182.

Esin, Emel, “Türk Kubbesi (Gök-Türkler’den Selçuklulara Kadar)”, III (1971), s. 159-182.

Jirmunsky, V. M., “Salur-Kazan’ın Çadırının Yağmalanması Hikâyesi ile İlgili Tarih Kaynakları”, Türkçe trc. İ. Kaynak, IV (1975), s. 285-297.

Karamağaralı, Beyhan, “Sivas ve Tokat’taki Figürlü Mezar Taşlarının Mahiyeti Hakkında”, II (1970), s. 75-109.

Karamağaralı, Halûk, “Erzurum’daki Hatuniye Medresesi’nin Tarihi ve Bânisi Hakkında Mülâhazalar”, III (1971), s. 209-247.

Kırzioğlu, M. Fahrettin, “İkinci Batı Seferinde Alp-Arslan’ın Fethettiği ‘Nemrud Bin-Ken’an’/‘Şertul-ni’ Bölgesi”, III (1971), s. 371-390.

Kırzioğlu, M. Fahrettin, “Selçuklular’ın Anı’yı Fethi ve Buradaki Selçuklu Eserleri”, II (1970), s. 111-139.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Büyük Selçuklu İmparatorluğu Dinî Siyaseti”, IV (1975), s. 127-155.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Beslenme Sistemi”, III (1971), s. 15-50.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Evi”, III (1971), s. 1-14.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Giyim-Kuşamı”, III (1971), s. 51-90.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Toplum Hayatı”, IV (1975), s. 1-73.

Köymen, Mehmet Altay, “Alparslan Zamanı Selçuklu Kültür Müesseseleri (Üniversiteler)”, IV (1975), s. 75-125.

Köymen, Mehmet Altay, “Selçuklu Devri Şiirlerine Göre Türkler’in Kültür Seviyesi”, III (1971), s. 119-143.

Lehmann, Bruno, “Theodar I. Laskaris 1204-22 ve I. Gıyaseddin Keyhusrev”, Türkçe trc. Mihin Eren, III (1971), s. 593-610.

Melikoff, Irene, “Gazi Melik Danişmend et la Conquête de Sivas”, IV (1975), s. 187-195.

Minorsky, Vladimir, “Kara Koyunlu Cihan Şah ve Şiirleri”, Türkçe trc. Mine Erol, II (1970), s. 153-180.

Ögel, Bahaeddin, “Caca Bey Vakfiyesindeki Bazı Unvan ve Kişi Adları Hakkında Notlar”, II (1970), s. 67-74.

Ögel, Bahaeddin, “Toğrul Bey Adı Hakkında”, III (1971), s. 201-207.

Öney, Gönül, “Anadolu Selçuklularında Heykel, Figürlü Kabartma ve Kaynakları Hakkında Notlar”, I (1969), s. 187-191.

Öney, Gönül, “Anatolian Seljuk Influence on Byzantine Figural Art”, III (1971), s. 105-118.

Öney, Gönül, “Bizans Figürlerinde Anadolu Selçuk Etkisi”, III (1971), s. 91-103.

Önge, Yılmaz, “Anadolu’da Ejder Başlı Madenî Çeşme Lüleler”, I (1969), s. 183-185.

Sevim, Ali, “Haleb Selçuklu Melikliği Fahrü’l-Müluk Rıdvan Devri”, II (1970), s. 1-66.

Sümer, Faruk, “Anadolu’da Moğollar”, I (1969), s. 1-147.

Sümer, Faruk, “Malazgird Savaşına Katılan Türk Beyleri”, IV (1975), s. 197-207.

Sümer, Faruk, “Özel Sayımızdaki Makalelere Dair”, III (1971), s. IX-XI.

Sümer, Faruk, “Saltuklular”, III (1971), s. 391-433.

Şeşen, Ramazan, “İmad Al-Din Al-Kâtib Al-İsfahânî’nin Eserlerindeki Anadolu Tarihiyle İlgili Bahisler”, III (1971), s. 249-369.

Tekin, Şinasi, “Bilinen En Eski İslami Türkçe Metinler”, IV (1975), s. 157-186.

Ünver, Ahmet Süheyl, “Anadolu Selçuklu Laik Hastaneleri ve Ruh Sağlığı Hizmetleri”, IV (1975), s. 209-221.

Witteck, Paul, “Bizanslılar’dan Türklere Geçen Yer Adları”, Türkçe trc. Mihin Eren, I (1969), s. 193-240.

Yetkin, Şerare, “Yeni Bulunmuş Figürlü Mezar Taşları”, I (1969), s. 149-156.

Yurdakul, Erol, “Son Buluntulara Göre Kayseri’deki Hunat Hamamı”, II (1970), s. 141-151.

II. Konuya Göre Bibliyografya

a. Siyasî Tarih

Sümer, Faruk, “Anadolu’da Moğollar”, I (1969), s. 1-147.

Sevim, Ali, “Haleb Selçuklu Melikliği Fahrü’l-Müluk Rıdvan Devri”, II (1970), s. 1-66.

Kırzioğlu, M. Fahrettin, “Selçuklular’ın Anı’yı Fethi ve Buradaki Selçuklu Eserleri”, II (1970), s. 111-139.

Cahen, Claude, “Questions d’Histoire de la Province de Kastamonu au XIIIe Siecle”, III (1971), s. 145-158.

Şeşen, Ramazan, “İmad Al-Din Al-Kâtib Al-İsfahânî’nin Eserlerindeki Anadolu Tarihiyle İlgili Bahisler”, III (1971), s. 249-369.

Kırzioğlu, M. Fahrettin, “İkinci Batı Seferinde Alp-Arslan’ın Fethettiği ‘Nemrud Bin-Ken’an’/‘Şertul-ni’ Bölgesi”, III (1971), s. 371-390.

Sümer, Faruk, “Saltuklular”, III (1971), s. 391-433.

Lehmann, Bruno, “Theodar I. Laskaris 1204-22 ve I. Gıyaseddin Keyhusrev”, Türkçe trc. Mihin Eren, III (1971), s. 593-610.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamamı Büyük Selçuklu İmparatorluğu Dinî Siyaseti”, IV (1975), s. 127-155.

Melikoff, Irene, “Gazi Melik Danişmend et la Conquête de Sivas”, IV (1975), s. 187-195.

Sümer, Faruk, “Malazgird Savaşına Katılan Türk Beyleri”, IV (1975), s. 197-207.

b. Sosyal ve Kültürel Tarih

Witteck, Paul, “Bizanslılar’dan Türklere Geçen Yer Adları”, Türkçe trc. Mihin Eren, I (1969), s. 193-240.

Ögel, Bahaeddin, “Caca Bey Vakfıyesindeki Bazı Unvan ve Kişi Adları Hakkında Notlar”, II (1970), s. 67-74.

Minorsky, Vladimir, “Kara Koyunlu Cihan Şah ve Şiirleri”, Türkçe trc. Mine Erol, II (1970), s. 153-180.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Evi”, III (1971), s. 1-14.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Beslenme Sistemi”, III (1971), s. 15-50.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Giyim-Kuşamı”, III (1971), s. 51-90.

Köymen, Mehmet Altay, “Selçuklu Devri Şiirlerine Göre Türkler’in Kültür Seviyesi”, III (1971), s. 119-143.

Atsız, Nihal, “Arslan Yabgu’nun Oğlunun Adı”, III (1971), s. 183-189.

Ögel, Bahaeddin, “Toğrul Bey Adı Hakkında”, III (1971), s. 201-207.

Köymen, Mehmet Altay, “Alp Arslan Zamanı Türk Toplum Hayatı”, IV (1975), s. 1-73.

Köymen, Mehmet Altay, “Alparslan Zamanı Selçuklu Kültür Müesseseleri (Üniversiteler)”, IV (1975), s. 75-125.

Tekin, Şinasi, “Bilinen En Eski İslami Türkçe Metinler”, IV (1975), s. 157-186.

Ünver, Ahmet Süheyl, “Anadolu Selçuklu Laik Hastaneleri ve Ruh Sağlığı Hizmetleri”, IV (1975), s. 209-221.

Jirmunsky, V. M., “Salur-Kazan’ın Çadırının Yağmalanması Hikâyesi ile İlgili Tarih Kaynakları”, Türkçe trc. İ. Kaynak, IV (1975), s. 285-297.

c. Sanat Tarihi

Yetkin, Şerare, “Yeni Bulunmuş Figürlü Mezar Taşları”, I (1969), s. 149-156.

Artuk, İbrahim, “Mardin’de Akkoyunlu Hamza’nın Mezarı”, I (1969), s. 157-159.

Esin, Emel, “Evren (Selçuklu San’atı Evren Tasvirinin Türk İkonografisinde Menşeleri)”, I (1969), s. 161-182.

Önge, Yılmaz, “Anadolu’da Ejder Başlı Madeni Çeşme Lüleler”, I (1969), s. 183-185.

Öney, Gönül, “Anadolu Selçuklularında Heykel, Figürlü Kabartma ve Kaynakları Hakkında Notlar”, I (1969), s. 187-191.

Karamağaralı, Beyhan, “Sivas ve Tokat’taki Figürlü Mezar Taşlarının Mahiyeti Hakkında”, II (1970), s. 75-109.

Yurdakul, Erol, “Son Buluntulara Göre Kayseri’deki Hunat Hamamı”, II (1970), s. 141-151.

Öney, Gönül, “Bizans Figürlerinde Anadolu Selçuk Etkisi”, III (1971), s. 91-103.

Öney, Gönül, “Anatolian Seljuk Influence on Byzantine Figural Art”, III (1971), s. 105-118.

Esin, Emel, “Türk Kubbesi (Gök-Türkler’den Selçuklulara Kadar)”, III (1971), s. 159-182.

Artuk, İbrahim, “Mardin Zinciriye Medresesi ve Banisi”, III (1971), s. 191-200.

Karamağaralı, Halûk, “Erzurum’daki Hatuniye Medresesi’nin Tarihi ve Bânisi Hakkında Mülâhazalar”, III (1971), s. 209-247.

d. Nümizmatik ve Tarihî Takvim

Alptekin, Coşkun, “Selçuklu Paraları”, III (1971), s. 435-591.

el-Hüseynî, Muhammed Bakır, “Atabeylere Ait Irak Müzesinde Bulunan Üç Nadir Altın Sikke Hakkında Tahlilî Bir İnceleme”, Türkçe trc. Reşat Genç, III (1971), s. 611-624.

Atsız, Nihal, “Hicrî 858 Yılına Ait Takvim”, IV (1975), s. 223-283.

e. Sunuşlar, Haberler ve Raporlar

Bilgiç, Emin, “Sunarken”, I (1969), s. V-VII.

Anonim, “Haberler”, I (1969), s. 241-252.

Anonim, “Enstitü’den Haberler”, II (1970), s. 181-190.

Bilgiç, Emin, “Özel Sayı Hakkında”, III (1971), s. V-VII.

Sümer, Faruk, “Özel Sayımızdaki Makalelere Dair”, III (1971), s. IX-XI.

Anonim, “Haberler”, III (1971), s. 625-641.

Bilgiç, Emin, “Simpozyum’u Açılış Konuşması”, IV (1975), s. V-VIII.

Anonim, “Enstitüden Haberler”, IV (1975), s. 299-304.

Anonim, “Yönetim ve Murakabe Kurulları Raporları”, IV (1975), s. 305-316.

Sonuç

Özellikle Selçuklu tarihi olmak üzere Ortaçağ tarihine dair önemli makalelerin yayımlandığı bu dergi, alanında önemli boşlukları dolduran yayınlar ile dikkat çekmektedir. Dört sayı çıkarılmış olmasına rağmen önemli tarihçiler tarafından kaleme alınan makaleler, bugün de önemini korumaktadır. Osmanlı ve Cumhuriyet tarihi araştırmalarının gölgesinde kalmış olan Selçuklu ve Beylikler dönemi tarihi araştırmalarının ivme kazanabilmesi adına Selçuklu Tarih ve Medeniyeti Enstitüsü gibi bir kuruma ve yine o kurum bünyesinde Selçuklu ve Beylikler tarihinin muhtelif konularının ele alınacağı süreli yayınlara ve müstakil araştırmalara ihtiyaç vardır. Bugün çıkarılan dergilere baktığımızda Selçuklu ve Beylikler tarihine dair araştırmaların çok az olduğunu hatta zaman zaman hiç olmadığını görmekteyiz. Yayımlanan makaleler ise pek ön plana çıkmamaktadır. Mezkur konularla alakalı çıkarılacak dergi ya da dergilerin de bu çalışmaların ön plana çıkmasını daha da kolaylaştıracağı ve ayrıca araştırmacıları da bu yönde teşvik edeceği aşikardır.